

# Kooiweg op Ameland

De Kooiweg op Ameland heeft indirect de naam te danken aan een Duitse prinses. De Kooiweg is genoemd naar de Nassau-Kooi en is de verbindingsweg van Buren met de Kooiplaats.

.....  
TEKST: PIETER JAN BORSCH

**BUREN ■** Pas na de ruilverkaveling van 1948 is deze weg bestraat met klinkers. Daarvoor was het een zandpad met een smal schelpenpad ernaast. In 1704 kocht prinses Amalia van Anhalt-Dessau (sinds 1696 weduwe van de Friese Stadhouders Hendrik Casimir II van Nassau-Dietz) voor haar minderjarige



De Kooiweg eindigt op de Kooiplaats, met link restaurant het Kooikershuus en op de achtergrond de Nassau-eendenkooi. FOTO KOOS MOLENAAR

zoon Johan Willem de Erf- en Vrije heerlijkheid Ameland. Een jaar daarna gaf zij de opdracht om een 'Vogelkoy' te maken op het eiland. Deze werd aangelegd ten noorden van het gebied met de naam Swartwoude, ruim twee kilometer ten oosten van het gehucht Buren. Een rustige omgeving zonder verstoring. Daarom werd er een kooi-recht aangegeven. Dit werd

'recht van afpaling' genoemd. Dit recht betekent dat het wild in de kooi niet verstoord wordt en er rust moet heersen in het gehele gebied rondom de kooi binnen een straal van 1000 meter, gemeten vanuit het midden van de kooi. Namens prinses Amalia werd dit door een ordonnantie op 22 september 1705 aan de bevolking kenbaar gemaakt en het jaar daarop herhaald.

In hetzelfde jaar werd er voor de kooiker een woning gebouwd, het Koyhuys, Coyhuys of ook wel het Jachtslot genoemd. Dit was de eerste bebouwing van de Kooiplaats. Voor de bouw is gebruik gemaakt van de stenen van een huis van het Oerd. Waarschijnlijk was dit één van de laatste huizen van het verdwenen dorp. De kooikers ontvingen een



De Kooiplaats in vroeger tijden.

jaartraktament voor hun werkzaamheden. Vanaf 1716 betaalde de kooiker een jaarlijkse huur voor het gebruik van de kooi en de gebouwen. De vijfde kooiker wil ik toch even bij naam noemen, omdat hij de stamvader is van het Amelanders geslacht Kooiker. Dit was Hendrik Lammerts Kooiker (1687 – 1753). Hij was gehuwd met Grietje Paulus Slot, (overl. 1764).

Het echtpaar Kooiker-Slot ligt begraven op de Algemene Begraafplaats van Nes in vak A, regel 2, graven 10/11. Dit zijn de twee oudste grafstenen op deze begraafplaats. De kooi is nu in eigendom bij Walter Kiewied. De kooi wordt gehuurd door de Stichting Amelanders Musea. Regelmatig kunnen bezoekers op excursie met een gids door de kooi.